

prima instanță: M. Stratan

dosarul nr. 2ra-622/18

instanța de apel: S. Procopciuc, A. Garbuz, E. Grumeza

DECIZIE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Pendus Ghenadie,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Pendus Ghenadie împotriva lui Mostovei Semion și Mostovei Ion, cu privire la revendicarea bunurilor din posesie nelegitimă și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 10 octombrie 2017, prin care a fost respins apelul depus de Pendus Ghenadie și menținută hotărârea Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 09 iunie 2017,

c o n s t a t ă:

La 20 februarie 2017, Pendus Ghenadie, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mostovei Semion și Mostovei Ion, cu privire la revendicarea bunurilor din posesie nelegitimă și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că în ultimii 10 ani împreună cu soția sa au lucrat în orașul Moscova din Federația Rusă, unde au și locuit toată această perioadă de timp. Respectiv, pe parcursul acestor ani au cumpărat mai multe bunuri.

Ulterior, din cauza stării de sănătate a decis să revină în Republica Moldova.

În acest sens, pentru a transporta bunurile pe care le deținea, la începutul lunii februarie 2016 a apelat la frații Mostovei Semion și Mostovei Ion, care acordă servicii de transport din Federația Rusă în Republica Moldova.

A mai menționat reclamantul că pârâții și-au asumat obligația transportării bunurilor personale din orașul Moscova, Federația Rusă în orașul Ungheni, Republica Moldova, iar el le-a achitat pentru serviciile ce urmau a fi prestate.

Astfel, le-a transmis acestora pentru a fi transportate 10 genți cu bunuri personale, un calorifer în valoare de 1000 lei, o mașină de spălat de model LG în valoare de 3000 lei, un compresor în valoare de 400 lei, un aparat de tăiat metalul în valoare de 1500 lei, o pompă în valoare de 200 lei, 7 anvelope cu prețul de 8400 lei, în total bunuri în sumă de 14 500 lei.

Ulterior însă, i-au fost transmise doar 10 genți, comunicându-i-se că celelalte bunuri îi vor fi întoarse peste o perioadă de timp.

Deoarece, bunurile nu i-au fost restituite s-a adresat la poliție.

La 01 noiembrie 2016, Mostovei Semion s-a obligat în formă scrisă să-i reîntoarcă bunurile, însă nu și-a onorat obligația asumată.

La 03 noiembrie 2016, prin răspunsul nr. 18250, șeful Inspectoratului de Poliție Ungheni, Vrănescu Igor, i s-a comunicat că faptele expuse în plângerea înaintată s-au confirmat parțial, aceasta urmând a fi soluționată în instanța de judecată conform procedurii civile.

În susținerea acțiunii reclamantul a indicat prevederile art. 573 alin. (2) Cod civil, în conformitate cu care obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credință, la locul și în momentul stabilit.

Astfel, consideră reclamantul că a fost deposedat de bunurile personale.

Conform art. 308 Cod civil, în cazul în care este deposedat, posesorul de bună-credință poate să ceară noului posesor, în decurs de 3 ani, restituirea bunului.

Mai mult, conform art. 312 alin. (1) Cod civil, posesorul de rea-credință trebuie să predea titularului de drept atât bunul, cât și fructul bunului. El este obligat să compenseze contravaloarea fructelor pe care nu le-a obținut din culpa sa. Aceste prevederi nu exclud alte pretenții împotriva posesorului de rea-credință.

Cere reclamantul admiterea acțiunii în sensul declarat cu obligarea lui Mostovei Semion și Mostovei Ion să-i restituie bunurile personale și anume: calorifer în valoare de 1000 lei, mașina de spălat de model LG în valoare de 3000 lei, compresor în valoare de 400 lei, un aparat de tăiat metalul în valoare de 1500 lei, o pompă în valoare de 200 lei, 7 anvelope cu prețul de 8400 lei, ori contravaloarea acestora în sumă de 14 500 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Ungheni din 09 iunie 2017, acțiunea a fost respinsă integral.

Invocând ilegalitatea hotărârii Judecătoriei Ungheni din 09 iunie 2017, Pendus Ghenadie a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 10 octombrie 2017, a fost respins apelul declarat de către Pendus Ghenadie și menținută hotărârea Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 09 iunie 2017.

La 07 februarie 2018, prin trimitere poștală, Pendus Ghenadie a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a

deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată și pasibilă casării.

Astfel, consideră că instanța de apel a încălcat și aplicat eronat normele de drept material și procedural.

În susținerea opiniei enunțate, a indicat că la emiterea deciziei contestate instanța de apel nu a indicat probele pe care le-a reținut ca pertinente și nu și-a motivat soluția, lipsindu-l astfel de posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins.

În contextul dat, a remarcat că la caz este relevant faptul că Mostovei Semion prin recipisa anexată la materialele cauzei a confirmat faptul că bunurile i-au fost transmise de către Pendus Ghenadie, asumându-și obligația de a le restitui.

Or, atât instanța de fond cât și cea de apel au apreciat relațiile dintre ei drept un contract de expediție, fără a ține cont de obligațiile asumate de către aceștia prin recipisa scrisă și anexată la materialele cauzei.

Drept urmare a invocat prevederile art. 512 alin. (1) Cod civil, potrivit căruia în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art. 514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Totodată, reține prevederile art. 572 alin. (2) Cod civil, în conformitate cu care obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Sub acest aspect, susține că consideră că, la caz, a prezentat suficiente probe și înscrisuri ce ar confirma existența relațiilor între el și intimați, potrivit cărora Mostovei Semion și Mostovei Ion s-au obligat să restituie bunurile sau contravaloarea acestora, ultimii neprezentând însă nici o probă care ar demonstra contrariul.

Din această perspectivă, subliniază că instanța de apel a apreciat arbitrar probele prezentate.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Pendus Ghenadie la 07 februarie 2018, prin trimitere poștală, împotriva deciziei instanței de apel din 10 octombrie 2017, este declarat în termen, în situația în care copia deciziei motivate a fost expediată părților la 04 decembrie 2017, iar la materialele cauzei nu se regăsește dovada recepționării de către recurent a acesteia.

În conformitate cu art. 439 Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a

referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ prin încheierea din 18 aprilie 2018 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Judecând recursul declarat în limitele invocate și pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 10 octombrie 2017 și a hotărârii Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 09 iunie 2016 cu pronunțarea unei noi hotărâri din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

După cum denotă actele cauzei, Pendus Ghenadie înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Mostovei Semion și Mostovei Ion a solicitat revendicarea bunurilor din posesie nelegitimă și anume: calorifer în valoare de 1000 lei, mașina de spălat de model LG în valoare de 3000 lei, compresor în valoare de 400 lei, un aparat de tăiat metalul în valoare de 1500 lei, o pompă în valoare de 200 lei, 7 anvelope cu prețul de 8400 lei, ori contravaloarea acestora în sumă de 14 500 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Astfel, prima instanță fiind investită cu judecarea pricinii în speță, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii și respingerii acesteia, drept motiv invocând că de către reclamant nu au fost prezentate careva probe ce ar demonstra care bunuri individualizate prin semne și însușiri caracteristice solicită reclamantul de a fi revendicate, soluție care a fost menținută și de instanța de apel.

În susținerea deciziei adoptate Curtea de Apel Bălți a mai indicat că, Pendus Ghenadie nu a probat circumstanțele și obiecțiile pe care le-a invocat în apel.

În rațiunea soluției date, instanțele de judecată s-au referit și la faptul că, deoarece nu a fost întocmit un contract de expediție, lui Pendus Ghenadie i-a fost eliberată de către Mostovei Semion o recipisă, scrisă personal de către acesta, prin care s-a obligat să-i restituie mașina de spălat, un calorifer și un compresor, indicând totodată că anvelopele urmează să le întoarcă Mostovei Ion, fără a individualiza bunurile indicate în ea. Totodată instanțele au precizat că nu au fost prezentate probe precum că Mostovei Semion a fost împuternicit de a semna recipisa în numele fratelui său Mostovei Ion.

În drept instanța de apel a reținut prevederile art. 210 alin. (1), 211 alin. (1), 294 alin. (1) și (2) și 374 alin. (1) Cod civil, care reglementează forma actului juridic, efectele nerespectării formei scrise a actului juridic, determinarea bunurilor individual și generic și revendicarea de către proprietar a bunurilor sale.

Drept consecință instanța de apel a menționat că, în temeiul art. 118 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, pretențiile formulate de către Pendus Ghenadie sunt neîntemeiate, lipsite de suport probator și poartă caracter declarativ, excluzând astfel dreptul acestuia la revendicarea bunurilor, precum și lipsa proprietății asupra acestora, ceea ce înlătură aplicarea în speță a dispozițiilor art. 374 alin. (1) Cod civil.

În acest context, instanțele au apreciat ca fiind neîntemeiată acțiunea înaintată de Pendus Ghenadie împotriva lui Mostovei Semion și Mostovei Ion

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție rezultă din aplicarea și interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios în coroborare cu materialul probator prezentat de părți.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține prevederile art. 46 alin. (1) și (2) din Constituția RM, care prevede că statul ocrotește proprietatea și aceasta nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului. Dreptul de proprietate privată este garantat și nimeni nu poate pune careva obstacole proprietarului pentru folosirea proprietății sale.

Astfel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, care este unicul organ împuternicit de a trata dispozițiile Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, noțiunea de “speranță legitimă” este asimilată noțiunii de “bun”, acesteia fiindu-i acordată protecția oferită de art. 1 din Primul Protocolul adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și este tratată drept una din componentele dreptului de proprietate garantat atât de art. 1 al Convenției, cât și de Constituția Republicii Moldova.

Art. 1 din Primul Protocolul adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale prevede că orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Conform art. 315 alin. (1) din Codul civil, proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului, iar conform art. 316 alin. (1) din Codul civil, proprietatea este, în condițiile legii, inviolabilă.

În contextul dat, instanța de recurs reține că din materialele cauzei rezultă că între Pendus Ghenadie și Mostovei Semion și Mostovei Ion a avut loc un acord verbal, prin care ultimii, care acordă servicii de transport din Federația Rusă în Republica Moldova, și-au asumat obligația transportării a mai multor bunurilor personale care aparțineau lui Pendus Ghenadie din orașul Moscova, Federația Rusă în orașul Ungheni, Republica Moldova, ulterior restituindu-i însă doar o parte dintre acestea.

Deci, Mostovei Semion și Mostovei Ion și-au asumat obligația transportării bunurilor personale ale lui Pendus Ghenadie din orașul Moscova, Federația Rusă în orașul Ungheni, Republica Moldova.

Deoarece, bunurile nu i-au fost restituite s-a adresat la poliție. În urma examinării plângerii înaintate, prin răspunsul șefului Inspectoratului de Poliție Ungheni, Vrănescu Igor, nr. 18250 din 03 noiembrie 2016, i s-a comunicat că faptele expuse în plângerea

înaintată s-au confirmat parțial, aceasta urmând a fi soluționată în instanța de judecată conform procedurii civile.

Tot din probele anexate la materialele cauzei rezultă că Mostovei Semion a confirmat faptul că bunurile i-au fost transmise de către Pendus Ghenadie, asumându-și obligația de a le restitui. Acest fapt este confirmat și prin recipisa din 01 noiembrie 2016, semnată de Mostovei Semion (f.d. 15), potrivit căreia acesta s-a obligat, în formă scrisă, să-i reîntoarcă lui Pendus Ghenadie mașina de spălat, un calorifer și un compresor până la jumătatea lunii noiembrie, specificând totodată că anvelopele urmează să i le întoarcă fratele său, Mostovei Ion.

Astfel, la caz, se constată că Pendus Ghenadie nu poate beneficia de bunurile indicate, care îi aparțin, din motiv că Mostovei Semion și Mostovei Ion refuză să i le restituie benevol.

Conform art. 374 alin. (1) Cod civil, proprietarul este în drept să-și revendice bunurile aflate în posesiunea nelegitimă a altuia.

Acțiunea în revendicare este acțiunea reală, prin care reclamantul cere instanței de judecată obligarea pârâtului la restituirea posesiei bunului de la posesorul neproprietar.

Revendicarea este cea mai importantă acțiune petitorie, întrucât are ca obiect atât invocarea raportului juridic al dreptului de proprietate, cât și asigurarea exercițiului său, vizând în mod direct proprietatea în toată complexitatea sa. Prin intermediul său, proprietarul își face cunoscut dreptul pe care îl are asupra bunului, *rei vindicatio*, se bazează pe existența dreptului de proprietate și are ca scop obținerea posesiunii.

Acțiunea în revendicare este o acțiune reală, având acest caracter imprimat de însăși natura dreptului de proprietate care este dreptul real cel mai complet. Este reală deoarece poate fi înaintată împotriva oricărei persoane, care a încălcat dreptul de proprietate și este legată în mod direct de bunul, a cărui proprietate se reclamă. Caracterul real al acțiunii în revendicare se menține atâta timp cât există posibilitatea de readucere a bunului în patrimoniul revendicantului, în natură. Dacă bunul a fost distrus sau a pierit, acțiunea devine personală și se transformă într-una de despăgubiri.

Deci, acțiunea în revendicare corect a fost înaintată de către Pendus Ghenadie împotriva lui Mostovei Semion și Mostovei Ion, care potrivit încheierii Inspectoratului de Poliție Ungheni din 02 noiembrie 2016, dețin o parte din bunurile solicitate, după ce le-au fost transmise de către Pendus Ghenadie pentru a fi transportate, mai mult conform recipisei din 01 noiembrie 2016, s-au obligat să reîntoarcă lui Pendus Ghenadie mașina de spălat, un calorifer, un compresor și anvelopele până la jumătatea lunii noiembrie.

Prin urmare, concluzia instanțelor de judecată de respingere a acțiunii, din motiv că pretențiile formulate de către Pendus Ghenadie sunt neîntemeiate, lipsite de suport probator și poartă caracter declarativ, excluzând astfel dreptul acestuia la revendicarea bunurilor, precum și lipsa proprietății asupra acestora, ceea ce înlătură aplicarea în speță a dispozițiilor art. 374 alin. (1) Cod civil, se constată a fi neîntemeiată, contrară prevederilor legale enunțate și standardelor procedurale recunoscute.

În circumstanțele menționate și conform normelor de drept material enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de

Justiție consideră neîntemeiate hotărârile instanțelor inferioare în cazul din speță, acestea urmând a fi casate, acțiunea lui Pendus Ghenadie, urmând a fi admisă, cu revendicarea bunurilor transmise lui Mostovei Semion și Mostovei Ion, conform recipisei din 01 noiembrie 2016.

Față de cele ce preced și fiind cert că circumstanțele pricinii au fost constatate de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, nefiind necesară verificarea și administrarea suplimentară a altor dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Pendus Ghenadie.

Se casează integral decizia Curții de Apel Bălți din 10 octombrie 2017 și hotărârea Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 09 iunie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Pendus Ghenadie împotriva lui Mostovei Semion și Mostovei Ion, cu privire la revendicarea bunurilor din posesie nelegitimă și compensarea cheltuielilor de judecată, și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial acțiunea înaintată de Pendus Ghenadie împotriva lui Mostovei Semion și Mostovei Ion, cu privire la revendicarea bunurilor din posesie nelegitimă și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se obligă Mostovei Semion și Mostovei Ion să-i restituie lui Pendus Ghenadie bunurile materiale - o mașina de spălat în valoare de 3000 lei, un calorifer în valoare de 1000 lei, un compresor în valoare de 400 lei și 7 anvelope cu prețul de 8400 lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Iulia Sîrcu

judecători

Dumitru Visternicean

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Galina Stratulat